Resultaten 2024 -2026

Houtwal 2.0

Bomen op het melkveebedrijf: van idee naar praktijk

Hoe kan natuurinclusieve landbouw eruitzien op een melkveebedrijf? En welke rol kunnen bomen, struiken en houtwallen daarin spelen? In dit project gingen boeren, wetenschappers en andere deskundigen samen op zoek naar antwoorden. De Marke en twee melkveebedrijven in de Achterhoek vormden de praktijklocaties.

Van kennisvragen naar praktijk

In 2021 startte een programmateam met experts van Wageningen University & Research en het Louis Bolk Instituut. Samen met boeren werden kennisvragen en ambities rond natuurinclusieve landbouw in beeld gebracht.

Dit leidde tot een onderzoeks- en demoprogramma. Van de zeven uitgewerkte projectideeën zijn uiteindelijk twee trajecten uitgevoerd:

- Houtwal 2.0
- Monitoring van biodiversiteit op De Marke

Klik hier en bekijk direct de 5 factsheets >>

Resultaat

- Ontwerp voor Houtwal 2.0 en voederhagen
- Aanleg agroforestry-elementen op 3 bedrijven
- 5 factheets over de varianten
- 3 praktijkbijeenkomsten met totaal 400 deelnemers
- Beheer en monitoringsplannen
- 2 farmwalks met studenten
- Inspiratiedocument

Klimaatmitigatie en luchtzuivering

In een veranderend klimaat met hogere temperaturen en andere neerslagpatronen is het van belang bomen en struiken aan te planten die klimaatbestendig zijn: droogtetolerant en floreren bij 1,5°C temperatuurstijging. Daarnaast is het wenselijk dat ze bijdragen aan het zuiveren van de lucht, het verminderen van klimaatverandering (mitigeren: koolstofvastlegging) en het dempen van temperatuurextremen.

Gekozen soorten

Soort		Aantal
1. haagbeuk	*Carpinus betulus*	6
2. grauwe abeel	*Populus x canescens*	6
3. ratelpopulier	*Populus tremula*	6
4. wintereik	*Quercus petraea*	6
5. fladderiep	*Ulmus laevis*	6
6. winterlinde	*Tilia cordata*	6
7. elsbes	*Sorbus torminalis*	6

Achtergrond

Om maximaal koolstof vast te leggen is gekozen voor snelgroeiende boomsoorten. Hout(vezel) kan worden gebruikt

door via huidmondjes van bladeren gassen als stikstofoxiden en ozon op te nemen en om te zetten in biomassa. Hoe meer huidmondjes bladeren hebben, hoe meer bomen kunnen filteren. Dit zijn met name loofbomen met platte en brede bladeren. Voor een goede filterwerking moeten de bomen vitaal zijn en voldoende vocht ter beschikking hebben.

Bij fijnstof werkt het iets anders. Fijnstof slaat neer op bladeren en takken en spoelt met regenwater mee de bodem in. Met name boomsoorten met grote, ruwe en/of plakkerige oppervlakken gedurende een groot deel van het jaar kunveel fijnstof uit de lucht filteren. Ruwe, sterk kru

Meer achtergronden en aanbevelingen

Wat is er gerealiseerd?

✔ **Houtwal 2.0**
Vijf varianten met verschillende soorten en functies.

✔ **Voederhagen**
Aangelegd bij De Marke en twee melkveehouders in de Achterhoek.

✔ **Biodiversiteitsmonitoring**
Onderzoek naar flora, vogels, insecten, amfibieën en vleermuizen.

✔ **Kennis gedeeld**
Via bijeenkomsten, Farmwalks, presentaties, factsheets en een inspiratiedocument.

Wat hebben we geleerd?

De juiste inrichting hangt samen met de functie, het landschap, de bodem en het klimaat. Ook de wensen van de ondernemer spelen een belangrijke rol.

De aanleg is bovendien pas het begin. De komende jaren gaat het om beheren, monitoren en leren: hoe passen houtopstanden in de bedrijfsvoering en wat leveren ze op voor biodiversiteit, dieren, bodem, klimaat en economie?

Blijven volgen wat er gebeurt

De aanleg van Houtwal 2.0 is een belangrijke eerste stap. Nu begint het leren in de praktijk.

- Hoe ontwikkelen de houtopstanden zich?
- Hoe kunnen boeren de houtige elementen goed beheren en inpassen in hun bedrijfsvoering?
- En wat betekenen bomen en struiken voor biodiversiteit, dierwelzijn, microklimaat, graslandopbrengst en voederkwaliteit?

Ook vragen over beheer, arbeid en economie verdienen de komende jaren aandacht.

Door te monitoren, ervaringen te delen en onderzoek te doen, ontstaat steeds meer kennis. De Marke blijft hiervoor een belangrijke plek om te onderzoeken, demonstreren en kennis te delen.

Platform Natuurinclusieve landbouw Gelderland

Kijk voor meer informatie over het platform op de website: www.natuurinclusievelandbouwgelderland.nl